

М. В. Юр

Матвєєв Олександр Терентійович

МАТВЄЄВ Олександр Терентійович (Матвеев Александр Терентьевич; 13(25). 08. 1878, м. Саратов, Росія – 22. 10. 1960, Москва) – російський скульптор, мистецтвознавець і педагог. Заслужений діяч мистецтв РРФСР (1931). Доктор мистецтвознавства (1939). Навч. у Боголюб. рисув. училищі в Саратові (1896–99; викл. В. Коновалов), як вільний слухач Моск. училища живопису, скульптури і архітектури (1899–1902; викл. С. Волнухін, С. Іванов, П. Трубецької), приват. студіях у Парижі (1906–07). Працював на гончар. заводах С. Мамонтова «Абрамцево» (нині Моск. обл., 1901–05) та в Опішні (нині Полтав. обл., 1905), с. Кикерино (нині Ленінгр. обл., 1907–12). У 1913 відвідав Італію. Від 1918 – в Інституті живопису, скульптури та архітектури у Петрограді (нині С.-Петербург): 1932–34 – завідувач кафедри скульптури і дир.; водночас 1940–48 – у Моск. худож. інституті. Брав участь у міжнар. конкурсах на проект пам'ятників Т. Шевченку в Києві (1911) та Харкові (1930). Учасник худож. виставок від 1907. Персон. – у Москві (1958), Ленінграді (нині С.-Петербург, 1959, посмертна – 2005). М. прагнув надати скульптурі пластич. довершеності, що пов'язано з його поет. ідеалом людини. Створював статуї, рельєфи, скульптуру малих форм, використовуючи гіпс, бронзу, граніт. Деякі роботи зберігаються у ДРМ (С.-Петербург). Серед учнів – М. Анікушин, В. Ісаєва, Б. Каплянський, Л. Кербель, В. Синайський, В. Цигаль.

Фотоілюстрації

Основні твори

погруддя – П. Трубецького, Ф. Шаляпіна, С. Мамонтова (усі – 1901), О. Герцена (1912), Т. Шевченка (1930, не збережено, відоме за репродукцією), О. Пушкіна (1938), автопортрет (1939), А. Чехова (1945); композиція «Хлопчик, який сидить» (1909); надгробок В. Борисову-Мусатову (1910); проекти пам'ятників – О. Пушкіну, А. Чехову (обидва – 1930-і рр.).

Рекомендована література

1. Левинсон А. Я. А. Т. Матвеев // Аполлон. 1913. № 8;
2. Бассехес А. И. Александр Терентьевич Матвеев. Москва, 1960;
3. Александр Матвеев: Альбом. Москва, 1979;
4. Мурина Е. Воспоминания о встречах с Александром Терентьевичем Матвеевым // Мат. 7-х Боголюбов. чтений. Саратов, 2001;
5. Государственный русский музей представляет: Александр Матвеев и его школа: Альм. С.-Петербург, 2005. Вып. 84.

Бібліографічний опис:

Матвеев Александр Терентійович / М. В. Юр // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65783>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).